

Številka: Up-323/17-16

Datum: 6. 7. 2017

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku odločanja o ustavni pritožbi mag. Emila Židana, Ljubljana, na seji 6. julija 2017

odločilo:

Ustavna pritožba zoper sodbo Vrhovnega sodišča št. I Ips 40535/2012 z dne 16. 2. 2017 v zvezi s sodbo Višjega sodišča v Ljubljani št. II Kp 40535/2012 z dne 1. 7. 2015 in s sodbo Okrožnega sodišča v Ljubljani št. II K 40535/2012 z dne 1. 7. 2014 se zavrne.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Okrožno sodišče je pritožnika spoznalo za krivega storitve kaznivega dejanja zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti po prvem in drugem odstavku 240. člena Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15 in 38/16 – v nadaljevanju KZ-1). Izreklo mu je kazen eno leto in šest mesecev zapora ter mu naložilo plačilo stroškov kazenskega postopka. Višje sodišče je pritožbi pritožnika in njegove zagovornice zavrnilo kot neutemeljeni, ugodilo pa je pritožbi okrožne državne tožilke. Prvostopenjsko sodbo je v odločbi o kazenski sankciji spremenilo tako, da je pritožniku zvišalo kazen na dve leti zapora in mu naložilo plačilo sodne takse. Vrhovno sodišče je zavrnilo zahtevo pritožnikove zagovornice za varstvo zakonitosti.

2. Dokazni predlog obrambe za postavitve izvedenca ekonomske stroke – revizorja, ki naj bi podal mnenje o načinu vodenja in poslovanja pritožnika kot direktorja Zdravstvenega doma Vrhnika, je Okrožno sodišče zavrnilo. Ocenilo je, da obramba ni izkazala materialnopravne upoštevnosti predlaganega dokaza in ne verjetnosti, da bi izvedba tega dokaza lahko privedla do drugačne ugotovitve dejanskega stanja. Pojasnilo je, da je predmet tega kazenskega postopka konkretno posojilo družbi Eurogradnje, ne pa siceršnje poslovanje pritožnika kot direktorja Zdravstvenega

doma Vrhnika. Že na podlagi izvedenih dokazov naj bi bilo mogoče oceniti, da so v zadostni meri razčiščena vsa odločilna dejstva in ni izkazana verjetnost, da bo mogoče s predlaganimi dokazi ugotoviti ali izključiti obstoj dejstev, pomembnih za razsojo. Tako oceno prvostopenjskega sodišča sta potrdili tudi Višje in Vrhovno sodišče. Sodišča so zavrnila tudi očitke pritožnika, da je bil v izreku sodbe zgolj abstraktno opredeljen očitek o pridobitvi velike protipravne premoženjske koristi, v obrazložitvi pa naj ne bi bil določno in konkretno opredeljen, s čimer naj bi prišlo do kršitve 11. točke prvega odstavka 371. člena Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 47/13 in 87/14 – v nadaljevanju ZKP). Ocenila so, da že iz konkretnega dela opisa kaznivega dejanja jasno izhaja, da je bila posojilna pogodba med Zdravstvenim domom Vrhnika in Eurogradnjami sklenjena v višini 160.000,00 EUR, ki so jih Eurogradnje pod videzom plačila are po kupoprodajni pogodbi porabile za izpolnitev obsojenčevih zasebnih obveznosti. Pritožnik naj bi se v nadaljevanju s sklenitvijo tristranske pogodbe o odstopu terjatve zavezal izterjati terjatev Zdravstvenega doma Vrhnika, vendar naj te ne bi izterjal in naj je temu zdravstvenemu domu ne bi nakazal. Terjatev naj bi kompenziral s svojo civilnopravno obveznostjo po kupoprodajni pogodbi, od katere naj bi odstopil, in posledično postal dolžan vrniti 160.000,00 EUR Eurogradnjam za plačano aro. Po oceni sodišč so bila prosta denarna sredstva Zdravstvenega doma Vrhnika porabljena za obsojenčeve zasebne namene, kar naj bi bilo ob kronološkem navajanju sklepanja pogodb in ob upoštevanju točno določenega zneska v višini 160.000,00 EUR v obrazložitvi sodb tudi natančno pojasnjeno. V zvezi z očitki pritožnika, da sta nižji sodišči očitano veliko protipravno pridobljeno premoženjsko korist upoštevali kot obteževalno okoliščino, kar naj ne bi bilo dopustno in naj bi pomenilo kršitev 49. člena KZ-1, je Vrhovno sodišče ugotovilo, da ni podana procesna predpostavka iz petega odstavka 420. člena ZKP. Pojasnilo je, da pritožnik tega ugovora ni navedel v pritožbi zoper sodbo, v zahtevi za varstvo zakonitosti pa naj ne bi navedel, da te kršitve v postopku s pritožbo ni mogel uveljavljati.

3. Pritožnik zatrjuje kršitve pravic do obrambe in do izvajanja dokazov v njegovo korist iz 11. točke prvega odstavka 371. člena ZKP in 49. člena KZ-1. Pri tem se sklicuje na sodbo Vrhovnega sodišča št. I Ips 45162/2011 z dne 29. 10. 2014. Sodišča naj bi v kazenskem postopku odločala samovoljno. Postopek naj ne bi bil pošten, v postopku naj bi bili kršeni določbi 6. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94, MP, št. 7/94 – v nadaljevanju EKČP) in 14. člena Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah (Uradni list SFRJ, št. 7/71, in Uradni list RS, št. 35/92, MP, št. 9/92 – v nadaljevanju MPDPP). Pritožnik se sklicuje tudi na odločbo Ustavnega sodišča št. Up-120/97 z dne 18. 3. 1999 (Uradni list RS, št. 31/99, in OdiUS VIII, 126), po kateri naj bi bilo pošteno sojenje zagotovljeno v skladu z 22. in 29. členom Ustave.

4. Pritožnik Ustavnemu sodišču predlaga, naj ustavno pritožbo obravnava prednostno in naj do končne odločitve zaradi zdravstvenih razlogov zadrži izvršitev kazni zapora. Navaja, da bi mu prestajanje kazni zapora v tem trenutku lahko ogrozilo življenje ali

vsaj bistveno poslabšalo zdravje. Prilaga zdravniški izvid z dne 20. 9. 2016, iz katerega izhaja mnenje specialista, da bi "izvajanje zaporne kazni pomenilo poslabšanje osnovne bolezni". Pritožnik tudi pojasni, da se zdravniki še vedno odločajo o načinu zdravljenja presaditve jeter ter da je iz izvidov razvidno, da bi prestajanje zaporne kazni bistveno poslabšalo njegovo zdravstveno stanje. Po razgovoru s specialistom naj bi tudi pridobil mnenje, da se stanje lahko čez noč drastično poslabša, tako da bi samo bližina bolnice lahko rešila njegovo življenje.

5. Ustavno sodišče je ustavno pritožbo s sklepom senata št. Up-323/17 z dne 12. 6. 2017 sprejelo v obravnavo. O tem je skladno s prvim odstavkom 56. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) obvestilo Vrhovno sodišče. Ustavno sodišče je na seji 15. 6. 2017 sklenilo, da zadevo obravnava absolutno prednostno.

6. Ustavno sodišče je v postopku odločanja o ustavni pritožbi vpogledalo v spis Okrožnega sodišča v Ljubljani št. II K 40535/2012 in št. I IKZ 40535/2012.

B.

7. Pritožnik v ustavni pritožbi zatrjuje, da kazenski postopek, voden zoper njega, ni bil pošten. Zapoved o poštem postopku v temelju pomeni prepoved samovolje državnih organov v postopku zoper posameznika. Za pošteno sojenje je bistveno, da ima oseba, katere pravice, dolžnosti in pravni interesi so predmet sodnega postopka, ustrezne in zadostne možnosti, da zavzame stališče tako glede dejanskih kot glede pravnih vidikov zadeve in da v razmerju do nasprotne stranke ni zapostavljena (odločba Ustavnega sodišča št. Up-120/97 z dne 18. 3. 1999). Pošteno sojenje zagotavljajo določbe Ustave, zlasti 22. člen, prvi odstavek 23. člena in v kazenskem postopku 29. člen.

8. Glede zatrjevanih kršitev materialnega in procesnega prava je Ustavno sodišče v svojih odločitvah v ustavnih pritožbah že velikokrat poudarilo, da ni instanca sodiščem, ki odločajo v kazenskem postopku, in ni pristojno presojati pravilnosti uporabe materialnega prava in procesnega prava samih po sebi. Po ustaljeni ustavnosodni presoji se Ustavno sodišče pri odločanju o ustavni pritožbi omeji na presojo, ali sporna odločitev temelji na kakšnem z vidika varstva človekovih pravic nesprejemljivem pravnem stališču, oziroma na oceno, ali je sodna odločba že na prvi pogled očitno napačna, torej taka, da ni oprta na razumne pravne argumente, zaradi česar je utemeljeno sklepanje, da sodišče ni odločalo na podlagi zakona, temveč na podlagi kriterijev, ki pri sojenju ne bi smeli priti v poštev, torej samovoljno (tako npr. v odločbah št. Up-572/06 z dne 8. 11. 2007, Uradni list RS, št. 107/07, in OdlUS XVI, 112, in št. Up-1381/08 z dne 23. 9. 2009, Uradni list RS, št. 80/09). Pritožnik s svojimi navedbami, s katerimi se zgolj sklicuje na nepravilno uporabo materialnega in procesnega prava, in zgolj s trditvijo, da je v kazenskem postopku prišlo do kršitev 22.

in 29. člena Ustave, ni utemeljil očitkov, da so sodišča v postopku ravnala samovoljno in kršila njegovi pravici do obrambe in izvajanja dokazov v korist.

9. Glede na navedeno ustavna pritožba ni utemeljena. Zato jo je Ustavno sodišče zavrnilo. Ob taki odločitvi Ustavnemu sodišču tudi ni bilo treba odločiti o predlogu pritožnika, naj do svoje končne odločitve zadrži izvrševanje pravnomočne kazenske sodbe.

C.

10. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi prvega odstavka 59. člena ZUstS, tretje alineje tretjega odstavka in petega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10 in 56/11) v sestavi: predsednica dr. Jadranka Sovdat ter sodnici in sodniki: dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, DDr. Klemen Jaklič, dr. Rajko Knez, dr. Etelka Korpič – Horvat, dr. Marijan Pavčnik in Marko Šorli. Odločbo je sprejelo s šestimi glasovi proti dvema. Proti sta glasovala sodnika Jaklič in Šorli, ki sta dala odklonilni ločeni mnenji. Sodnica Sovdat je dala pritrdilno ločeno mnenje.

dr. Jadranka Sovdat
Predsednica